

PRZEMOC DOMOWA

INFORMATOR POWIATOWY

CZŁUCHÓW 2024

1. DEFINICJA PRZEMOCY:

Zgodnie z art. 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. na władze publiczne nakłada się obowiązek szczególnej pomocy dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej. Rodziny doznające przemocy pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

22 czerwca 2023 r. weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej, które wprowadzone zostały ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535), która wprowadza do porządku prawnego wiele rozwiązań mających na celu przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej.

Chociaż statystycznie większość osób doznających przemocy domowej stanowią kobiety a innymi szczególnie wrażliwymi kategoriami osób doznających przemocy domowej są m.in.: małoletni, osoby starsze, osoby niepełnosprawne, to wprowadzone zmiany dodatkowo wprowadzają rozszerzenie kręgu zarówno osób doznających przemocy domowej jak i ich sprawców, m.in. o byłego małżonka, byłego partnera (i inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej) lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową.

Ponadto szczególna ochrona i wsparcie powinny być dedykowane małoletnim, zarówno doznającym przemocy domowej, jak i będącym świadkami przemocy, które zgodnie ze zmianami ustawowymi są uznawane jako osoby doznające przemocy domowej.

Zgodnie z nowym aktem prawnym za **przemoc domową** należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodując szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołując u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczając lub pozbawiając tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udržczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Za osobę doznającą przemocy domowej zgodnie z ustawą należy rozumieć:

- a) małżonka, a także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego.

Osoba stosująca przemoc domową – to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy wobec osób wyżej wymienionych, natomiast **świadek przemocy domowej** to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Ponadto nowy akt prawny rozszerza stosowanie zapisów ustawy także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej, czego w poprzedniej ustawie brakowało.

2. RODZAJE PRZEMOCY

Nowelizacja rozszerza również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc. Wyróżniamy następujące formy przemocy domowej:¹

1. Fizyczną - to naruszanie nietykalności fizycznej. Jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.

1 <https://niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie>

2. Psychiczną - to naruszenie godności osobistej. Zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.

Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Doprowadza do zniszczenia poczucia mocy sprawczej osoby, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienia podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienia psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienia przekonania o daremności jego stawiania, odizolowania od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowitego uzależnienie ofiary od prześladowcy, stałego strachu i utraty nadziei, chorób psychosomatycznych, ciągłego stresu, zaburzeń snu, itp.

3. Seksualną - to naruszenie intymności. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu, np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.

4. Zaniedbanie - to naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

5. Ekonomiczną - to naruszenie własności. Wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp. W konsekwencji takich działań następuje całkowita zależność finansowa od sprawcy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

6. Cyberprzemoc² to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Cyberprzemoc to – podobnie jak przemoc tradycyjna – regularne, podejmowane z premedytacją działanie wobec słabszego, który nie może się bronić. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym.

Najczęstsze formy cyberprzemocy:

- agresja słowna, np. wyzywanie na czatach internetowych, zamieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby;
- upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów;
- zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych;
- włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników;
- szantażowanie;
- ujawnianie sekretów.

Skutki cyberprzemocy bywają bardzo bolesne dla osób, które stały się obiektem ataków i podobne do skutków przemocy psychicznej – osoby doświadczające cyberprzemocy mają znacznie bardziej ograniczoną możliwość obrony, a wyrządzone szkody często trudno odwrócić. Przeżywają bardzo trudne emocje. Mogą czuć się osaczone, osamotnione i bezsilne. Często są przekonane, że nic nie da się zrobić z sytuacją, w której się znalazły. Obawiają się, że kompromitujące materiały mogą dotrzeć do bardzo dużej grupy osób, przez co przeżywają poniżenie, upokorzenie, lęk, rozpacz, smutek.

Długofalowe konsekwencje cyberprzemocy ponoszą także jej sprawcy: utrwalają się u nich zachowania agresywne i obniża się poczucie odpowiedzialności za własne działania.

2 <https://www.gov.pl/attachment/530f02a2-8c60-4319-a218-9dd93e86ac3d>

NIE MA ŻADNEGO USPRAWIEDLIWIENIA PRZEMOCY!!!
PRZEMOC JEST PRZESTĘPSTWEM ŚCIGANYM PRZEZ PRAWO!

Jakikolwiek czyn lub zaniedbanie ze strony jednego członka rodziny wobec innych jej członków, które zagrażają życiu, cielesnej bądź psychicznej integralności lub wolności innego człowieka danej rodziny albo poważnie szkodzą rozwojowi jego osobowości - definicja przemocy Rada Europy:

- Zgodnie z art. 207 § 1 Kodeksu Karnego, kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- Jeżeli czyn określony powyżej połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. Jeżeli następstwem czynu określonego w poprzednich paragrafach jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- Znęcanie się nad rodziną ścigane jest z urzędu (a więc bez konieczności składania jakichkolwiek wniosków przez osoby pokrzywdzone).

**Jeśli jesteś osobą doświadczającą przemocy ze strony bliskiej Ci osoby,
nie wstydź się szukać pomocy.
Prawo jest po Twojej stronie!**

Aby uzyskać kompleksową pomoc, skontaktuj się z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie lub innymi placówkami pomocowymi działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy. Instytucje te zapewniają wsparcie prawne, psychologiczne, a czasem także społeczne.

GDZIE SZUKAĆ POMOCY?

W Polsce można szukać pomocy w przypadku doznawania przemocy domowej w następujących miejscach:

- **Policja:** można zgłosić przemoc domową na policję, która podejmie odpowiednie działania, jak np. interwencję na miejscu, nakaz opuszczenia mieszkania sprawcy przemocy, czy złożenie wniosku o
- **Służba zdrowia:** Jeżeli odniosłeś obrażenia fizyczne, zasięgnij pomocy lekarskiej.

Możesz poprosić o bezpłatne zaświadczenie lekarskie dotyczące przyczyny i charakteru obrażeń fizycznych spowodowanych przemocą.

➤ **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie:**

- zapewnia pierwszy kontakt ze specjalistą pracy socjalnej i psychologiem,
- oferuje poradnictwo prawne,
- zorganizuje program korekcyjno-edukacyjny oraz psychologiczno-terapeutyczny dla sprawców przemocy domowej. Programy pozwalają uczestnikom uczyć się, jak kontrolować agresywne zachowania wobec bliskich, jak wyrażać złość, frustrację i agresję w sposób nie wyrządzający krzywdy.

➤ **Gminne ośrodki pomocy społecznej** – w zależności od miejsca zamieszkania pomogą w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.

➤ **Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – jeżeli przemoc domowa wiąże się z uzależnieniem od alkoholu, możesz zgłosić się do takiej komisji o skierowanie sprawy przemocy domowej na leczenie odwykowe

➤ **Organizacje pozarządowe** - istnieje wiele organizacji zajmujących się pomocą osobom doświadczającym przemocy domowej, oferujących wsparcie psychologiczne, prawnicze oraz schronienia dla ofiar.

➤ **Ośrodki interwencji kryzysowej** - miejsca, gdzie ofiary przemocy domowej mogą skorzystać z natychmiastowej pomocy, wsparcia oraz przejścia procedury związanej z ochroną przed sprawcą.

➤ **Zespoły interdyscyplinarne – zadania:**

- integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, diagnozowanie problemu przemocy domowej, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą oraz rozpowszechnianie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

- podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, wstrzymanie zjawiska przemocy w rodzinie a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb (w tym realizacja procedury Niebieskiej Karty).

TELEFONY ZAUFANIA:

- **116 123** - Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Prowadzi działania w zakresie:

- pomocy psychologicznej,
- pomocy prawnej,
- ogólnopolskie poradnie mailowe,
- ogólnopolskie poradnie telefoniczne,
- ośrodek dla osób pokrzywdzonych przestępstwem,
- działania szkoleniowe i doradcze dla organizacji państwowych (m. in. Ministerstwa, Policja) oraz dla osób prywatnych,
- wydawania pisma „Niebieska Linia”.

- **116 111** – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży - od 15 lat prowadzi Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę. Telefon jest anonimowy, bezpłatny, całodobowy i dyskretny. i wsparcie. W telefonie zaufania pracują specjaliści: psychologowie i pedagodzy – konsultantki i konsultanci.

- **800 100 100** to **bezpłatna i anonimowa** pomoc telefoniczna i online dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole, cyberprzemoc i zagrożenia związane z nowymi technologiami, wykorzystanie seksualne, kontakt z substancjami psychoaktywnymi, depresja i obniżony nastrój, myśli samobójcze, zaburzenia odżywiania. Ponadto terapeuci i prawnicy Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę udzielają konsultacji w zakresie podejmowania interwencji w przypadku

podejrzenia przestępstw wobec dzieci, w szczególności wykorzystywania seksualnego, oraz pomocy psychologicznej dla dzieci doświadczonych przemocą i wykorzystywaniem seksualnym i uczestniczących w charakterze świadków i pokrzywdzonych w procedurach prawnych.

- **800 12 12 12 - Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** - dzieci i młodzież, a także ich rodzice mają zapewnione wsparcie w formie bezpłatnej infolinii czynnej 7 dni w tygodniu. Pod tym numerem telefonu młodzi ludzie, a także ich opiekunowie mogą otrzymać bezpłatne i profesjonalnie wsparcie psychologiczne. Do dyspozycji dzieci i młodzieży jest także czat internetowy. Zarówno telefon zaufania, jak i czat zapewniają pełną dyskrecję oraz anonimowość i są dostępne siedem dni w tygodniu przez całą dobę.

- **800 120 226 - Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.** Pod tym numerem telefonu można uzyskać wsparcie w sytuacji przemocy w rodzinie. Specjaliści obsługujący linię udzielają informacji na temat procedury "Niebieskiej Karty", np. jakie inne podmioty poza policją, mogą ją założyć. Telefon jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.30 do 15.30 (połączenie bezpłatne).

- **800 199 990 - Ogólnopolski Telefon Zaufania Uzależnienia** to miejsce, gdzie osoby z problemami związanymi z uzależnieniem i ich bliscy mogą otrzymać wsparcie, porozmawiać z wykwalifikowanymi konsultantami oraz uzyskać informacje na temat

leczenia, terapii i innych form pomocy. Telefon Zaufania jest dostępny dla osób z całej Polski i działa codziennie w godzinach 16.00-21.00. Pomoc udzielana przez telefon jest anonimowa, bezpieczna i oparta na zasadzie zaufania.

Całodobowego schronieniu dla osób doświadczających przemocy udziela:

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi

ul.Przemysłowa 6,

89-500 Tuchola

tel. 52 554 00 45 e-mail: sow@tuchola.pl

czynny całą dobę

dyżur całodobowy pod nr telefonu 664 721 52

Wsparcia psychologicznego lub psychiatrycznego udzielają:

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	Telefon
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie Psycholog	ul. Wojska Polskiego 5 77-300 Człuchów	59 834 51 47 59 715 49 80
2	Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny Centrum Zdrowia Psychicznego w Człuchowie Psycholog, Psychiatra	ul. Szczecińska 31 77-300 Człuchów	59 71 42 327
3	Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny Centrum Zdrowia Psychicznego w Chojnicach „Promedica” Psycholog, Psychiatra	ul. Młodzieżowa 21 89-600 Chojnice	572 774 782 52 396 74 87
4	Oddział psychiatryczny Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Człuchowie Psychiatra	ul. Szczecińska 31 77-300 Człuchów	59 71 42 387
5	Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	ul. Szczecińska 16 77-300 Człuchów	597142432 597142387 690465430

Porad prawnych udzielają:

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	Telefon
1.	Nieodpłatna pomoc prawna Punkt w Człuchowie	ul. Wojska Polskiego 5 77-300 Człuchów	59 834 25 95 - zapisy
2	Nieodpłatna pomoc prawna Punkt w Debrznie	ul. Ogrodowa 26 77-310 Debrzno	59 834 25 95 - zapisy
3	Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przesłępstwem i Świadkom Przesłępstw	ul. Średnia 12 77-300 Człuchów	601 083 738

Przemoc domową zgłosisz tutaj:

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	Telefon
1.	Komenda Powiatowe Policji w Człuchowie	ul. Kasztanowa 17 77-300 Człuchów	47 74 25 722
2	Posterunek Policji w Czarnem	ul. Parkowa 3 77-330 Czarne	47 74 25 782
3	Posterunek Policji w Przechlewie	ul. Człuchowska 25 77-320 Przechlewo	47 74 25 791
4	Posterunek Policji w Debrznie	ul. Wojska Polskiego 17 77-310 Debrzno	47 74 25 783
5	Posterunek Policji w Rzeczenicy	ul. Człuchowska 2 77-304 Rzeczenica	47 74 25 796
6	Posterunek Policji w Koczale	ul. Miastecka 11 77-220 Koczała	47 74 25 787
7	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie	ul. Wojska Polskiego 5 77-300 Człuchów	59 834 51 47 59 715 49 80
8	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	ul. Plantowa 28 77-300 Człuchów	59 834 37 96
9	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie	ul. Szkolna 3 77-300 Człuchów	59 834 24 09

10	Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem	ul. Leśna 4 77-300 Czarne	59 833 20 81
11	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie	ul. Staroszkolna 1 77-320 Przechlewo	59 833 42 67
12	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale	ul. Zielona 2 77-220 Koczała	59 857 44 30
13	Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie	ul. Ogrodowa 27 77-310 Debrzno	59 833 54 39
14	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczenicy	ul. Człuchowska 11 77-304 Rzeczenica	59 833 17 76

**Pomoc dla osób z problemem uzależnienia od alkoholu
i innych substancji psychoaktywnych
oraz dla ich rodzin uzyskasz:**

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	Telefon
1.	Poradnia leczenia uzależnień Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Człuchowie	ul. Szczecińska 31 77-300 Człuchów	59 71 42 311
2	Ośrodek Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni „PLUS” EKO „Szkoła Życia”	Wandzin 1 77-300 Człuchów	59 832 34 13
3	Poradnia leczenia uzależnień Oddział Dzienny Leczenia Uzależnień Centrum Zdrowia Psychicznego w Chojnicach „Promedica”	ul. Młodzieżowa 21 89-600 Chojnice	572 774 782 52 396 74 87

**Pozew w sprawach rodzinnych lub wnioski dotyczący spraw opiekuńczych
złożysz:**

Lp.	Nazwa jednostki	Adres	Telefon
1.	III Wydział Rodzinny i Nieletnich Sąd Rejonowy w Człuchowie	ul. Szczecińska 1 77-300 Człuchów	59 83 46 954